MAŠA ZA ŽRTVE COVIDA IN ZA UKRAJINO
(stolnica, 6. aprila 2022)

Dragi bratje in sestre. S to sveto mašo se pridružujemo pobudi Sveta evropskih škofovskih konferenc, da bi vsak dan v postnem času ena škofovska konferenca darovala sveto mašo za žrtve covida. Na podoben način smo preživeli postni čas tudi lansko leto, ko smo bili v zelo tesnem objemu pandemije. Pandemija je zaznamovala tako naše obhajanje postnega časa kot tudi naše praznovanje Gospodovega trpljenja, smrti in vstajenja. Cerkve so bile zaprte, obrede smo prenašali preko družbenih omrežij. Tudi naši dragoceni običaji, povezani s praznovanjem velike noči, so bili zaznamovani z omejitvami zaradi preprečevanja okužbe.
Letos se je osnovnemu postnemu namenu pridružila še naša molitev za Ukrajino. Dober teden dni pred začetkom postnega časa, natančneje 24. februarja je ruska vojska napadla Ukrajino.
Svet je onemel. Ljudje so osupli gledali posnetke in poročila o porušenih stanovanjskih soseskah, o raketiranih šolah, bolnišnicah in otroških vrtcih. Čez meje Ukrajine so se na Zahod, predvsem na Poljsko, začele valiti kolone beguncev. Predvsem mame z otroki in starejši ljudje. Možje so ostali doma, da branijo domovino, ki je napadena. Poslavljali so se zelo težko. Morda je bil tisti trenutek zadnji pogled v oči, zadnji objem, zadnja bližina. Usoda posameznika v vojni je nepredvidljiva. Nihče nima zagotovljenega preživetja, nihče nima zagotovljene prihodnosti.
Pri tej sveti maši molimo za žrtve tako pandemije kakor vojaške agresije na Ukrajino. Ko govorimo o žrtvah, navadno pomislimo na mrtve; na tiste, ki so umrli zaradi okužbe z virusom, in na tiste, ki so umrli zaradi vojnega nasilja.
Vendar je med žrtvami velika razlika. Ko gre za bolezen, ne glede na to, kaj jo je sprožilo, kje je bil njen začetek ali njen izvor – narava ali laboratorij – smo potem vendarle vsi na isti strani. Vsi se postavimo na stran človeka, na stran človeštva in na stran dobrobiti vseh. Na drugi strani je samo bolezen, je samo virus in njegovo uničujoče delovanje, ki ga skušamo vsi s svojimi najboljšimi sposobnostmi zamejiti in nazadnje tudi premagati.
V primeru vojne pa je podoba popolnoma drugačna. Nič več ni na eni strani zlo, ki se je zarotilo proti človeku, na drugi strani pa človek, ki brani sebe in svoje. V vojni pa se človek postavi proti človeku, narod proti narodu, država proti državi. V vojni ljudje ubijajo druge ljudi, jim prizadevajo škodo, rušijo njihove domove, teptajo njihova polja, ropajo njihovo hrano. V vojni Kajn dvigne svojo roko nad svojega brata Abela in ga skuša umoriti, kakor je papež Frančišek občuteno molil med avdienco 16. marca z besedami neapeljskega škofa Domenica Battaglie: »Odpusti nam, o Bog, če še naprej ubijamo svojega brata. Odpusti nam vojno, Gospod. Ustavi Kajnovo roko.«
Ko molimo za žrtve, ne smemo pozabiti tudi tistih, ki ostajajo. Tistih, ki jim virusna bolezen ni vzela življenja, pa je globoko zaznamovala njihove duše; pa tudi tistih, ki zaradi divjanja vojne morda ne bodo nikoli več mogli nehati jokati in žalovati. Še huje pa je, če zaradi tega, kar so doživeli, ne bodo mogli nikoli več brez sovraštva pogledati pripadnikov tistega naroda, od katerega so doživeli nasilje.
Pri tej molitvi nam prihaja naproti misel sv. Terezije Benedikte od Križa, karmeličanke judovskega rodu, ki ji je nacistično nasilje v koncentracijskem taborišču Auschwitzu vzelo življenje. Nekje je zapisala: »Tega se moramo tudi naučiti, da vidimo druge nositi njihov križ in jim ga ne moremo odvzeti. To je težje, kakor nositi svojega, vendar se tudi temu ne izognemo.« Vsako trpljenje in vsako umiranje boli, še bolj pa boli naša nemoč, da bi trpljenje in umiranje odvzeli.
V to našo nemoč prihaja Jezus, pribit na križ. Sramotili so ga in izzivali, naj stopi s križa in s tem pokaže, da je v resnici Božji sin, da je Bog, in bodo vanj verovali. A Jezus je »v resnici nosil naše bolezni, naložil si je naše bolečine« (Iz 53,4). Mar se On, ki je z roko zapretil vetru, ne bi mogel kakor odlepiti od križa, osvoboditi rok in nog, stopiti dol in pokazati svojo veliko

moč; mar on, ki je z besedo pomiril morje, ki se je zalivalo čoln, ne bi mogel pomiriti besnenja množice, ki ga je v valovih zalivalo.
Vse to bi Jezus lahko storil, vendar ni. Ni hotel odložiti naših bolečin in naših križev. Kakor je v puščavi vedel, da nihče izmed nas ne more spremeniti kamna v kruh, tako je tudi vedel, da nihče izmed nas ne more stopiti z nobenega križa. Pribiti smo na križ, vsak na svoj križ, s tisoč žeblji, ki se pogosto zabadajo vedno globlje in se zdi, da ne bodo nikoli popustili. Tudi On, naš Gospod in naš Bog, ostaja pribit, ker hoče z nami do konca deliti našo usodo, ker hoče z nami doživeti vso našo pribitost, da bi nam mogel dokazati, kako v skrajni pribitosti, tudi v krivičnem umiranju, ohraniti vse človeško dostojanstvo. »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo … Oče, v tvoje roke izročam svojega duha« (Lk 23,34.46).
V tej dvojni zvestobi vidimo Jezusovo zmago nad nasiljem in nad zlom, ki se je razdivjalo nad njim. K temu nas spodbuja tudi današnja Božja beseda, zlasti berilo iz Knjige preroka Danijela. Samodržec Nabuhodonozor je zahteval, da morajo vsi služiti njegovemu bogu in moliti zlato podobo, ki jo je postavil. Ob glasu roka in vseh drugih vrst glasbil morajo pasti na obraz in moliti podobo, ki jo je napravil. Če tega ne bodo storili, bodo vrženi v gorečo, razbeljeno peč. Tej grožnji je tiranski samodržec dodal posmehljivo vprašanje: »In kdo je tisti bog, ki bi vas rešil iz moje roke?«
Trije mladeniči se niso uklonili vladarjevi volji in niso molili podobe. Nobenega zagotovila niso imeli, da bodo rešeni iz nasilnikove roke. Še več, zdi se, da so bili pripravljeni pretrpeti smrt, s katero je zagrozil Nabuhodonozor. »Naš Bog, ki ga častimo, nas more osvoboditi in rešiti iz goreče, razbeljene peči in iz tvoje roke, o kralj. Če pa tega ne bo storil, vedi, o kralj, da tvojega boga ne bomo častili, ne molili zlate podobe, ki si jo postavil.« Lahko nam vzameš življenje, lahko nas izročiš ognju, ne moreš pa si podrediti naše volje in ne naše svobode.
Zato tudi mi danes molimo dobrega Boga in ga prosimo za vse tiste, ki jih tepta nasilje ter jim hoče vzeti svobodo in dostojanstvo, naj jim da moči in poguma za zvestobo. Naj jim da poguma, da bo do znali reči ne krivičnim zahtevam in obtožbam, in da bodo istočasno znali tudi reči ne sovraštvu, ki se bo skušalo priplaziti v njihova srca. Gospod, pomagaj jim moliti, odpuščati in zaupati.
Naj to premišljevanje končam z besedami predsednika poljske škofovske konference Stanislava Gądeckega, ki jih je 2. marca zaradi vdora v Ukrajino napisal moskovskemu patriarhu Kirilu: »Vsi smo bratje; tudi zaradi tega vsako nesrečo ukrajinskega ali ruskega ljudstva dojemamo kot svojo. Zato z vsem srcem molimo za mir v Ukrajini. Da pa naše molitve ne bi imeli za hinavsko, jo morajo spremljati dejanja.«
Dragi bratje in sestre, tudi našo molitev morajo spremljati dejanja. V tem trenutku predvsem dejanja iskrene solidarnosti s trpečimi. Zahvaljujem se vsem, ki se trudijo z različno obliko materialne pomoči priti naproti trpečim v Ukrajini in beguncem. Rodovitnost naše molitve pa se bo še bolj pokazala, če bomo znali – kdor ima seveda to možnost – begunce sprejeti tudi pod svojo streho.
Kraljica miru, prosi za nas! Sveti Mihael, prosi za nas! Amen.